

Nykturie

MUDr. Eva Burešová, Ph.D.

Urologická klinika LF UP a FN Olomouc

Nykturie je symptomem dolních močových cest, který pacienty nejvíce obtěžuje. Nejčastěji je způsobená noční polyurií, která se dá dobře diagnostikovat na základě analýzy mikčnického deníku. Po nedostatečném efektu režimových opatření je léčena desmopresinem. Tato terapie je bezpečná, ale u rizikových pacientů (starších 65 let) může způsobovat hyponatremii. Proto je nutné před zahájením léčby i v jejím průběhu monitorovat hladinu sodíku v krvi.

Klíčová slova: nykturie, noční frekventní močení, noční polyurie, globální polyurie, spánková apnoe, antidiuretický hormon, desmopresin, hyponatremie.

Nocturia

Nocturia is a lower urinary tract symptom that is found to be most annoying for patients. It is most often caused by nocturnal polyuria that can be well diagnosed based on an analysis of the patient's voiding diary. In case lifestyle measures fail to have a sufficient effect, it is treated with desmopressin. This treatment is safe, but in at-risk patients (older than 65 years) it can cause hyponatraemia. Therefore, it is necessary to monitor blood sodium levels both before treatment initiation and during its course.

Key words: nocturia, nocturnal frequency, nocturnal polyuria, global polyuria, sleep apnoea, antidiuretic hormone, desmopressin, hyponatraemia.

Úvod

Nykturie patří mezi nejvíce obtěžující symptom dolních močových cest (lower urinary tract symptoms, LUTS), který může negativně ovlivňovat nejen spánek, ale i zhoršovat celkovou kvalitu života pacientů. V populaci mylně přetrvává názor, že se jedná o přirozenou součást stárnutí, a tudíž se nedá ani léčit. Správná diagnostika s odhalením možné příčiny nykturie je základem úspěšné terapie.

Definice

Dle Mezinárodní společnosti pro kontinenci (International Continence Society, ICS) byla v roce 2002 nykturie definována jako stížnost, která jedince nutí v noci minimálně jednou vstát, aby se vymočil (1). V roce 2018 ICS změnila přístup k této problematice a **nykturie** je považována především za symptom, který může, ale nemusí být stížností. Nyní nykturii stanovuje počet, kolikrát

jedinec močí během hlavní spánkové periody, od doby usnutí až do vzbuzení (2). Důležité je, že postiženého vzbudí nucení na močení ze spánku, kterému musí vyhovět, a po kterém opět následuje spánek. Proto se od nykturie odlišuje **noční frekventní močení**, kdy postižený po ulehnutí ke spánku není schopen usnout, například z důvodu bolesti, dyskomfortu nebo jiné hypersenzitivity měchýře, která způsobuje přetrvávající potřebu močení v bdělém stavu během noci. Stejně tak se o nykturii nejedná, pokud pacienta nad ráno vzbudí nucení na močení, po kterém už nejde spát.

Epidemiologie a klinický význam nykturie

Nykturie patří mezi nejčastější urologické příznaky. Mnoho lidí trpících nykturií se lékaři se svým problémem vůbec nesvěří, protože si chybně myslí, že patří k přirozeným projevům

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Authors' contributions:

N/A

Cit. zkr: *Urol. praxi.* 2024;25(1):11-15
<https://doi.org/10.36290/uro.2024.011>

Článek přijat redakcí: 14. 2. 2024

Článek přijat k tisku: 19. 2. 2024

MUDr. Eva Burešová, Ph.D.

eva.buresova@fnol.cz